Visie en verwachtingen van patiënten over de rol van antibiotica bij acute bovenste luchtweginfecties, in tijden van corona

Haio: VANDAMME Jasmine , KUL
Promotor: De Maesschalck Stéphanie , U.G.
Praktijkopleider: LOOTENS Tom , VAN SASSENBROECK Diederik

Context: Patiënten consulteren hun huisarts het meest omwille van een acute bovenste luchtweginfectie. Dit is ook de indicatie waarvoor huisartsen het meest antibiotica voorschrijven. Een correct voorschrijfgedrag is van cruciaal belang in de strijd tegen antibioticaresistentie. Het voorschrijfgedrag van huisartsen wordt onder meer beïnvloed door de verwachtingen van de patiënt. Deze masterproef heeft als doel meer inzicht te krijgen in het perspectief van de patiënt. Specifiek gaat de interesse uit naar de visie over de rol van antibiotica bij bovenste luchtweginfecties in tijden van corona.

Onderzoeksvraag: Welke kennis, opvattingen en verwachtingen hebben patiënten over de rol van antibiotica bij de behandeling van een acute bovenste luchtweginfectie? Heeft de opmars van het coronavirus hierop een impact?

Methode: Ter exploratie van dit topic werd eerst een kort literatuuronderzoek uitgevoerd. Vervolgens werd een kwalitatief onderzoek opgezet door middel van een vragenlijst. Deze vragenlijst peilde naar kennis, opvattingen en verwachtingen over de rol van antibiotica bij acute bovenste luchtweginfecties. De vragenlijst werd ingevuld door alle meerderjarige patiënten die op consultatie kwamen bij de huisarts.

Resultaten: 82 patiënten vulden de vragenlijst in. Wat betreft kennis, blijkt 53% te weten dat antibiotica effectief is tegen bacteriën, maar niet tegen virussen. 82% is op de hoogte dat antibiotica geen plaats heeft bij een verkoudheid en 51% weet dit over griep. 31% denkt dat antibiotica nodig is bij een infectie met covid-19. Wat betreft klachten, is de aangegeven nood voor antibiotica het hoogst voor ‘hoesten met gele slijmen’, ‘hoesten met koorts’ en ‘hoesten langer dan twee weken’. Tijdens de coronacrisis had 27% van de respondenten klachten van de bovenste luchtwegen. De belangrijkste redenen voor het raadplegen van de huisarts waren ‘het onderzoeken op een mogelijkse besmetting met covid-19 (32%)’ en ‘de vraag naar medicatie om symptomen te verminderen (32%)’. Slechts één patiënt (5%) ging naar de huisarts om antibiotica te krijgen. Bij een algemene bevraging gaf de helft van alle patiënten aan bij bovenste luchtwegklachten de huisarts sneller te zullen raadplegen. In deze coronatijd, zou ook de helft angst hebben voor een infectie met covid-19 bij respiratoire klachten. Dit was vooral bij ouderen aanwezig.

Conclusie: De resultaten over kennis sluiten aan bij het literatuuronderzoek. De coronacrisis heeft dus niet geleid tot een groei op het gebied van kennis over antibiotica. Ook de klassieke opvattingen en verwachtingen over de rol van antibiotica bij bovenste luchtweginfecties blijven bestaan. Deze studie wijst er wel op dat de coronacrisis een nieuwe set van verwachtingen met zich meebrengt betreffende de aanpak van respiratoire klachten. Met name angst voor covid-19 speelt een rol. Het is niet duidelijk of de focus op het coronavirus (indirect) de vraag naar antibiotica zal doen afnemen.